

Katowice, dnia 7.11.2007 r.

**NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
D E L E G A T U R A**

40-039 KATOWICE

ul. Powstańców 29

 (032) 605-64-28 fax 605-64-30

Nr LKA-41017-4-07, P/07/007

**W odpowiedzi prosimy
odwołać się na nasz znak**

Pan

Henryk Utrata

Wójt

Gminy Bojszowy

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach przeprowadziła kontrolę w Urzędzie Gminy Bojszowy w zakresie zadłużenia Gminy, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki prefinansowania i współfinansowania projektów realizowanych z udziałem środków Unii Europejskiej w okresie od 1 stycznia 2005 r. do 30 czerwca 2007 r.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym w dniu 9 października 2007 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wójtowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Gminy w zakresie spraw objętych kontrolą, pomimo stwierdzonych uchybień.

¹ Dz. U. z 2001 r. Nr 85, poz. 937, ze zm., zwanej dalej „ustawą o NIK”,

Powyższą ocenę uzasadniają następujące oceny cząstkowe i ustalenia kontroli:

1. W latach 2005 – I półrocze 2007 zadłużenie Gminy na koniec tych okresów wynosiło odpowiednio: 4.418,8 tys. zł, 8.089,4 tys. zł i 10.197,5 tys. zł, co w stosunku do wykonanych dochodów w 2005 r. i 2006 r. stanowiło odpowiednio: 24,4 %, 47,4 % oraz 55,7 % w stosunku do planowanych dochodów w 2007 r. Tym samym, w żadnym z ww. okresów zadłużenie nie przekroczyło progu 60 % wykonanych dochodów ogółem w roku budżetowym, określonego w art. 170 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych² (oraz w art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych³).

Ponadto, procentowa relacja łącznej kwoty przypadających do spłaty rat kredytów i pożyczek oraz innych wydatków na obsługę długu w stosunku do planowanych dochodów badanego okresu nie przekroczyła ustawowego progu 15 %, określonego w art. 169 ust. 1 ustawy o finansach publicznych z dnia 30 czerwca 2005 r. oraz w art. 113 ust. 1 ustawy o finansach publicznych z dnia 26 listopada 1998 r.

Według stanu na 31 grudnia 2005 r. oraz na 30 czerwca 2007 r., zobowiązania wymagalne powstałe wskutek braku środków finansowych, w całości dotyczące Urzędu Gminy, wyniosły odpowiednio: 28,2 tys. zł i 1.153,4 tys. zł. Ustalono, że Gmina nie zapłaciła odsetek za zwłokę, jednak NIK zwraca uwagę, iż zgodnie z art. 35 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych z 2005 r., wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Zaznaczyć również należy, że w celu wywiązania się z zobowiązań na koniec czerwca 2007 r. Gmina zaciągnęła kredyt krótkoterminowy w wysokości 1 mln zł.

2. W badanym okresie RIO⁴ wydała pozytywne opinie w sprawach dotyczących możliwości sfinansowania deficytu planowanego przez Gminę oraz prawidłowości prognozy łącznej kwoty długu Gminy.

NIK zwraca uwagę, iż w 2006 r. i w I półroczu 2007 r. poziom zadłużenia Gminy nie był zgodny z określonym w prognozowanych kwotach długu na 2006 r. i 2007 r. i przekroczył wartości planowane odpowiednio o: 1.014,8 tys. zł oraz 1.809,0 tys. zł (wg stanu na dzień 30 czerwca 2007 r.). Spowodowane to było m.in.: przesunięciami w uzyskaniu transz planowanych kredytów, różnicą w spłatach pożyczek i kredytów –

² Dz.U. Nr 249, poz. 2104, ze zm.

³ Dz.U. z 2003r. Nr 15, poz. 148, ze zm.

⁴ Regionalna Izba Obrachunkowa w Katowicach

w związku ze zmianami terminów płatności oraz nieplanowaniem w prognozie kredytu krótkoterminowego i zobowiązań wymagalnych.

3. W okresie objętym kontrolą Gmina zaciągnęła pięć kredytów długoterminowych, cztery krótkoterminowe oraz dwie pożyczki. Za wyjątkiem jednego kredytu Gmina uzyskała stosowne opinie RIO o możliwości ich spłaty. NIK negatywnie ocenia niewystąpienie przez Pana Wójta o wydanie opinii o możliwości spłaty kredytu zaciągniętego w wyniku zawarcia 3 marca 2006 r. umowy nr 24/OP/2006, czym naruszył Pan przepis art. 83 ust. 2 i 3 ww. ustawy z 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych, który stanowi, iż w przypadku ubiegania się przez jednostkę samorządu terytorialnego o udzielenie m.in. kredytu lub pożyczki, organ wykonawczy tej jednostki jest obowiązany uzyskać opinię RIO o możliwości spłaty kredytu lub pożyczki, a opinia ta jest przekazywana przez zarząd tej jednostki podmiotowi udzielającemu kredytu lub pożyczki.
4. Suma zaciągniętych kredytów i pożyczek nie przekroczyła kwot określonych w odpowiednich uchwałach budżetowych Gminy.
NIK zwraca uwagę, iż w przypadku jednej umowy pożyczki - nr 83/1998/8/OW/ow/P, zawartej 10 listopada 1998 r. - spośród czterech spłacanych przez Gminę pożyczek w badanym okresie (zawartych przed 1 stycznia 2005 r.), jako zabezpieczenie ustalono nieodwołalne pełnomocnictwo dla pożyczkodawcy do dysponowania rachunkiem bankowym w ramach umocowania, potwierdzone przez bank prowadzący rachunek podstawowy pożyczkobiorcy. Zakaz stosowania tego rodzaju zabezpieczeń został wprowadzony od 1 stycznia 2006 r. na podstawie przepisu art. 195 ust. 4 ustawy z 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych. Stwierdzono, iż do czasu zakończenia kontroli Gmina nie podjęła żadnych działań w celu zmiany zapisu dotyczącego zabezpieczenia wierzytelności w ww. umowie.
Ustalono, iż w przypadku dwu kredytów i jednej pożyczki, zbadanych w toku kontroli (zobowiązania o najwyższych wartościach), uzyskane środki finansowe wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem. Nie płacono odsetek karnych z tytułu niedotrzymania warunków umów, jednak w przypadku realizacji jednej z nich, tj. umowy nr 1007062609 z 20 kwietnia 2006 r., spłaty jednej raty odsetkowej dokonano z 5-dniowym opóźnieniem.
5. Kredyty krótkoterminowe, o łącznej wartości 5.400 tys. zł, zostały zaciągnięte przez Gminę na sfinansowanie występującego w trakcie roku deficytu budżetowego, w związku z brakiem bieżących dochodów oraz realizacją zadań inwestycyjnych związanych

z Programem SAPARD – budowa kanalizacji dla miejscowości Bojszowy Nowe. NIK zwraca uwagę, iż kredyt nr 24/OP/2006 z 3 marca 2006 r. został przekwalifikowany w kredyt długoterminowy na podstawie umowy nr 210/OP/2006 z 29 grudnia 2006 r., jednak w księgach rachunkowych nie dokonano prawidłowych zapisów odnośnie spłaty kredytu krótkoterminowego i zaciągnięcia nowego kredytu długoterminowego. Pozostałe dwa kredyty spłacono w roku, w którym zostały zaciągnięte, a termin wymagalności jednego kredytu upływa 29 grudnia 2007 r.

6. Gmina nie realizowała żadnych zadań współfinansowanych środkami z budżetu Unii Europejskiej. Wprawdzie złożono wniosek na dofinansowanie „Rozbudowy sieci kanalizacyjnej w Gminie Bojszowy” w ramach ZPORR na lata 2004 – 2007, jednak został on wycofany w związku z uzyskaniem przez Gminę informacji o przyznaniu dofinansowania ze środków przedakcesyjnych funduszu SAPARD.
7. Ponadto w toku kontroli stwierdzono, iż w badanym okresie w Urzędzie prowadzono księgi rachunkowe w formie komputerowej przy użyciu programów KSAT (do 31 grudnia 2006 r.) i KSAT 2000. Zarządzeniem nr 0152/115/2006 z 16 października 2006 r. Wójt wprowadził zasady polityki rachunkowości oraz plan kont dla budżetu Gminy Bojszowy oraz jednostki organizacyjnej – Urząd Gminy, w oparciu o plan kont wynikający z rozporządzenia Ministra Finansów z 26 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planu kont...⁵. NIK zwraca jednak uwagę, iż we wprowadzonej polityce rachunkowości brak było uzupełnienia planu kont co najmniej o wykaz kont ksiąg pomocniczych, które mają być prowadzone do poszczególnych kont syntetycznych zgodnie z § 12 ust. 1 pkt 2 niniejszego rozporządzenia oraz że nie została określona wersja oprogramowania i data rozpoczęcia jego eksploatacji, co było niezgodne z art. 10 ust. 1 pkt 3 a) i c) ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości⁶, który stanowi, iż jednostka powinna posiadać zasady polityki rachunkowości, a w szczególności (...) przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera opis systemu informatycznego z określeniem wersji oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji.

⁵ Rozporządzenie Ministra Finansów z 28 lipca 2006 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planu kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz. U. z 2006 r. Nr 142, poz. 1020)

⁶ Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 ze zm.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1. Podjęcie działań zmierzających do renegotjacji umowy pożyczki nr 83/1998/8/OW/ow/P z 10 listopada 1998 r., w celu zmiany formy zabezpieczenia jej spłaty.**
- 2. Uzupelnienie dokumentacji opisującej przyjęte zasady (politykę) rachunkowości.**
- 3. Zasięgnięcie opinii RIO we wszystkich przypadkach ubiegania się o kredyt lub pożyczkę.**

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Wójta, w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Najwyższej Izby Kontroli Delegatury w Katowicach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

DYREKTOR
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Katowicach
z up. Eugeniusz Korman
WICE-DYREKTOR